

Delgeneralplan för östra sidans industriområde

Responsrapport 30.9.2025

- Respons och bemötanden i utkastskedet 30.9.2025 s. 1–17
- Respons och bemötanden under anhängiggörandet 5.5.2025 s. 19–25

Respons och bemötanden i PDB-skedet, 30.9.2025

Till följande redogörs responsen för framlagt material som inkom i planens utkastskede 15.5.-15.6.2025 samt planläggarens bemötanden till den.

För att responsen och bemötanden till den ska vara läsbar har responsen och bemötandena presenterats i tabellform jämsides. För att uppfylla kraven på tillgänglighet och maskinläsbarhet har långa synpunkter strukturerats radvis i tabellen enligt ärende, så att svaret på varje punkt finns direkt i cellen intill.

I sammanställningen av tabellen har text som beskriver situationen och/eller utgångspunkterna utelämnats, till den del där yttrandet inte har någon inverkan på planen eller processen. De ursprungliga texterna kan i sin helhet på begäran lämnas ut separat, med beaktande av dataskyddslagstiftningen.

1. NTM-centralen i Södra Österbotten

Utlåtande	Bemötande
<u>Områdesanvändning</u> I planbeskrivningen nämns stomvattenledningarna samt förbindelsebehovet för överföringsavloppet som är anvisade i Österbottens landskapsplan 2040 (och 2050), men på plankartan saknas de.	De nämnda beteckningarna för förbindelsebehoven och ledningarna läggs till i planen. Enligt staden är stomvattenledningen som är anvisad att gå genom området dock inte förverkligad, utan stomvattenledningen går enligt den anvisade rutten söder om Lappfjärdsvägen. Stomvattenledningen enligt landskapsplanen är därför anvisad med beteckningen för förbindelsebehov i denna generalplan.

Enligt kartmaterialet är framkomligheten på planläggningsområdet varierande liksom höjdförhållandena. Det nämns i planbeskrivningen att projektområdets interna trafik planeras närmare i den mera detaljerade planläggningen framöver. I detta skede skulle det ändå vara bra att beakta hur den interna trafiken inom planläggningsområdet kunde tänkas ordnas i den mera detaljerade planeringen. Detta för att den mest optimala områdesfördelningen skall kunna göras, så att den klimat- och miljöpåverkan som planläggningen samt sedermera grundläggningsarbetena medför kunde minimeras.

Enligt de målsättningar för planläggningsområdet som nämns i planbeskrivningen är avsikten att möjliggöra många olika funktioner och verksamheter på området. I planutkastet fanns exempelvis inte anvisade sådana områden för energiproduktion som nämns i planbeskrivningen. Det vore bra att förtydliga i planbestämmelserna (och också genom planbeteckningarna) vilka verksamheter som avses anvisas till vilka områden. Framför allt med tanke på den bebyggelse som finns väster om planläggningsområdet (sjukhus, bosättning etc) som inverkar på hurdana funktioner kan anläggas där intill.

Planområdet har beretts i första hand för en enda stor aktörs användning. Om området genomförs enligt denna utgångspunkt kommer det inte att finnas någon annan intern trafik inom området än aktörens egna interna transporter inom tomten. Inte heller i det fall att den aktör som varit intresserad under planläggningsskedet inte slutligen etablerar sig i området, utan området delas upp i flera tomter för olika aktörer, är det planerat att området skulle få några uppsamlingsgator eller genomfartstrafik. I stället planeras endast mindre lokalgator, vars exakta sträckningar och dimensioner utformas och fastställs i samband med detaljplanen.

Planen har också i förslagsskedet beretts utifall att ett datacenter skulle etableras på området. Dessutom reserveras det i området utrymme för växthus och batterilager. I planområdets södra del mellan Lålbyvägen och LAppfjärdsvägen planeras ett mindre industri- och lagerområde, där även produktion av förnybar el får placeras.

Som ovan nämnt, har planområdet i utkastskedet i första hand planerats för en enda stor aktörs användning och områdets användning har granskats utifrån detta. Planens beteckningar och bestämmelser preciseras till förslagsskedet, således även konsekvensbedömningarna.

Dagvattenhantering

Dagvattenutredningen är sakkunnigt gjord. I planbestämmelsen som gäller dagvatten bör tömningstiden för dagvattensystemen enligt dagvatten-utredningen införas, dvs. fördröjningskonstruktionerna måste tömmas 6–12 timmar från att de har fyllts upp. Dessutom bör det säkerställas huruvida nederbörden som använts som dimensioneringsgrund motsvarar nederbördsmängderna i Meteorologiska institutets nyligen publicerade rapport *Sateisuuden havaittuja ja ennakoituja muutoksia Suomen maakunnissa*. I rapporten bedöms förändringar i nederbörd skilt för varje landskap. Rapporten är tillgänglig här: <http://hdl.handle.net/10138/592579>

Planeringen av området är ännu så länge på en grov nivå, vilket betyder att det är möjligt att framföra främst dimensioneringsgrunder och principer för dagvattenhanteringen i dagvattenplanen. Dagvattenplanen för området bör preciseras allteftersom planeringen framskrider för att dagvattnet ska kunna styras längs nuvarande avrinningsområdesgränser enligt dagvattenplanens rekommendationer. Om gränserna för dagvattnets avrinningsområdet förändras betydligt, bör dagvattenbassängernas utrymmesreserveringar och läge preciseras även i planlösningen.

Planbestämmelsen gällande dagvattenhanteringen kompletteras enligt förslag.

I utredningen, som är uppgjord för denna generalplan, har fördröjningsskyldigheten bedömts utifrån skälighetsprincipen. Man har alltså ansett att det skulle vara oskäligt att kräva att flödena från området bibehålls på samma nivå som de nuvarande medelavrinningarna, eftersom det skulle leda till orimligt stora fördröjningsvolymmer. Därför har en fördröjningsskyldighet på 2 m³ per 100 m² föreslagits, vilket är dubbelt så stor som det vanliga kravet på 1 m³ per 100 m². Dimensioneringsgrunderna preciserar i detaljplaneskedet, d+ även områdets avledningsvägars egenskaper och trummornas kapacitet utreds som underlag för dimensioneringen.

Dagvattenplanen har granskats medan planen har framskridit och på planförslagets plankarta har de betydande dikena gällande dagvattenhanteringen samt dimensioneringarna och placeringarna för dagvattenbassängerna anvisats enligt planen. Dagvattenplanens rapport är uppgjord i planens utkastskede, den kommer inte att uppdateras.

Det är viktigt att identifiera, att den ifrågavarande planen är en generalplan och att det alltså handlar om planering och utredning på en översiktlig nivå. Staden låter utarbetas en separat detaljplan över samma område, och till detaljplanen tillhörande referensplaner och dagvattenplaner.

I den fortsatta planeringen måste dessutom uppmärksamhet fästas på hanteringen av dagvattnen under pågående byggverksamhet. Med dagvatten under byggverksamhet avses ytvatten som samlats upp från arbetsplatsens ytor vid regn och snösmältning. Även grundvatten som eventuellt leds bort från arbetsplatsen bör behandlas kontrollerat. Dagvatten från arbetsplatser innehåller betydande partikelmängder och eventuellt avfall och andra föroreningar. Syftet med dagvattenhanteringen under byggverksamhet är att kontrollera dagvattenmängden och vattnets kvalitet samt att leda vattnet till en behörig utloppsplats. Exempelvis i RT-korten finns anvisningar om dagvattenhantering på arbetsplatser. Kravet på planering av dagvattenhantering under byggande bör framföras i en planbestämmelse.

I planbeskrivningen framförs inte huruvida vattentjänstverket har hörts om möjligheten att verkställa vattentjänsterna som krävs i planlösningen och tidtabellen för detta arbete.

Naturskydd

Områdets naturinventeringsdata är ännu inte tillgängligt som grund för kommentarer. Naturinventeringarna bör utföras enligt SYKE:s publikation 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Det rekommenderas att naturkartläggningsdata sparas i laji.fi-portalen och att förekomsten av främmande arter i området beaktas. Vid mera detaljerad planering bör det ekologiska förbindelsebehovet enligt landskapsplanen för området beaktas.

Bestämmelsen gällande dagvattenhanteringen under byggtiden och dess planering läggs till i planen.

Vattentjänsten är en del av organisationen för Kristinestads tekniska verk och diskussionen mellan vattentjänsten och planläggningen är kontinuerlig.

Naturinventeringen är uppgjord under sommaren 2025 och den bifogas till materialet för planförslaget.

Behovet av en ekologisk förbindelse enligt landskapsplanen har beaktats redan i planutkastet. För förbindelsens placering har två olika alternativ utretts; det ena går över områdets bergskränen och det andra följer en historisk vägsträckning som bevaras. För den fortsatta planeringen har det senare alternativet valts, eftersom det bedömts bättre och mer effektivt trygga den ekologiska förbindelsen än det förstnämnda alternativet.

Trafik och infrastruktur

I PDB-skedet yttrade ansvarsområdet för trafik och infrastruktur att en trafikutredning bör göras i samband med planen. För utkastskedet har ingen trafikutredning gjorts och i beskrivningen framförs ingen bedömning av trafikmängderna som planlösningen möjliggör, vilket betyder att det är svårt att ta ställning till planens trafikkonsekvenser. Bedömningen av trafikkonsekvenserna bör kompletteras i förslagsskedet genom att göra en trafikutredning. Planeringsområdets trafikallstring bör definieras med hjälp av exempelvis miljöministeriets publikation Bedömning av trafikallstring vid planering av markanvändning (2008). I bedömningen kan olika funktioner som planbeteckningarna möjliggör beaktas, men det är särskilt viktigt att utreda konsekvenserna i en situation där arbetskraftsintensiv verksamhet som ger upphov till tung trafik förläggs till området (maximalt scenario ur trafiksynpunkt). Till stöd för den fortsatta planeringen är det viktigt att reda ut, hurdan trafikallstring som fordrar åtgärder i landsvägsnätet.

I Kristinestad pågår flera industriplanprojekt, som kan ge upphov till betydande trafikmängder om planerna verkställs. Förutom i denna plan ligger planläggningens tyngdpunkt i närheten av Björnö hamn och landsvägarna som leder till hamnen. I beskrivningen framförs transportleder till Björnö hamn via riksväg 8, dvs. planeringsområdets tunga trafik skulle eventuellt löpa länga samma landsvägar som trafiken i de andra aktuella industriplanerna. I trafikutredningen bör trafikmängderna och -konsekvenserna bedömas ända fram till Björnö hamn med beaktande av planernas samverkan när det gäller trafik.

I utkastet har anslutningen från planeringsområdet till landsväg 663 (Lappfjärdsvägen) märkts ut vid nuvarande Lålbyvägens anslutning. Lålbyvägen bildar tillsammans med Ringvägen en fyrvägsanslutning. Fyrvägsanslutningar är en uppenbar säkerhetsrisk och en sådan korsning kan inte vara den huvudsakliga anslutningen till ett stort industriområde. Planeringsområdets anslutning bör anvisas på en trafiksäkrare plats eller så måste Ringvägens anslutning flyttas. I Ringvägens anslutning finns en avtagsfil till höger när man kommer från Kristinestads centrum, varför det skulle vara förnuftigt att flytta Lålbyvägens anslutning, som i vilket fall som helst fordrar förbättring. I trafikutredningen bör man utreda anslutningen av planeringsområdet till landsvägsnätet (med beaktande av såväl trafiksäkerhet som trafikens smidighet), bedöma anslutningens trafikmängder och framföra eventuella åtgärder som behövs i anslutningen (inverkar på var anslutningen kan anvisas).

Det har inte varit klart vilken aktör eller aktörer som kan komma att etableras inom området i planens utkastskede. Man har beslutat att fortsätta beredningen a planen till förslagsskedet utifrån att ett data-center skulle etableras i området. Dess trafikpåverkan är mycket liten och kommer att preciseras i planbeskrivningen i den omfattning som behövs. Någon separat trafikutredning uppgörs inte för denna plan.

Det anses viktigt att utreda se samverkande konsekvenserna av de många pågående projekten, men detta kommer att göras i samband med något annat planprojekt, t.ex. i detaljplanen för Björnö hamns förbindelsekorridor.

Anslutningen flyttas österut.

I dagvattenutredningen presenteras fördröjning av dagvatten i omedelbar närhet av landsväg 663 och avledande av dagvatten under vägen. Vi påpekar att dagvattenbassängerna bör placeras längre bort från landsvägen eller på annat sätt säkerställas att de inte under några omständigheter orsakar olägenheter för vägkonstruktionen. Dessutom bör landsvägens eventuella vägförbättringsbehov i anslutning till ovan nämnda anslutningsarrangemang beaktas. Dagvatten kan ledas under landsvägar om det säkerställs att trummorna är tillräckliga. Om trumman ligger på fel plats eller genomströmningsförmågan i trumman är otillräcklig, faller kostnaderna för att förnya trumman på staden. <u>Översvämningsskydd och torrläggning</u> På planläggningsområdets nordvästra del finns dikningssammanslutningen för Kristiinankaupungin maiden kuivatus (torrläggning av Kristinestads marker) förrättning 4250va1.	Antecknas för kännedom. I utredningen på generalplannivå och även i planen har det presenterats en ungefärlig omfattning och placering av det område som krävs för fördröjning av dagvattenet. Planerna och områdesavgränsningen preciseras i planeringen på detaljplannivå. I detaljplanen kan även mer specifika bestämmelser ges gällande hanteringen av dagvatten. Antecknas för kännedom.
---	--

2. Österbottens förbund

Utlåtande Planläggningsområdet finns inom området för Österbottens landskapsplan 2040, som trädde i kraft 11.9.2020. Förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 godkändes av landskapsfullmäktige 7.4.2025. Då landskapsplanen träder i kraft ersätter den Österbottens landskapsplan 2040. Både Österbottens landskapsplan 2040 och förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 med de beteckningar som berör området är väl refererade i planbeskrivningen. Planläggningsområdet anvisas inte som ett regionalt betydande industriområde i Österbottens landskapsplan 2040 eller i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Stadens mål för områdesanvändningen lyftes fram i ett sent skede av planprocessen för Österbottens landskapsplan 2050 och ingick därför inte i de utredningar som ligger till grund för planens utformning. Utgångspunkten är att regionalt betydande industriområden bör vara anvisade i landskapsplanen. Vid utarbetandet av delgeneralplanen är det därför viktigt att utreda och redogöra om området medför regionala konsekvenser och hur planen förhåller sig till övergripande målsättningar och planer.	Bemötande Antecknas för kännedom. I förslagsskedet bedöms planens landskapsmässiga konsekvenser.
---	--

Med beaktande av att flera stora industrietableringar planeras inom stadens område är det även viktigt att trafikmässiga konsekvenser granskas ur ett helhetsperspektiv.

I planhandlingarna nämns etablering av ett datacenter men även möjliggörande för etablering av till exempel väte-, batteri- och annan industri. Därtill nämns småskalig kärnkraftsproduktion och annan energiproduktion. Österbottens förbund anser att planbestämmelserna bör kompletteras och utformas så att de tydligt anger vilka typer av verksamheter som är förenliga med planens syfte. Vid bedömning av planens konsekvenser är det viktigt att utreda och beakta eventuella säkerhetsrisker som de planerade anläggningarna kan medföra, som till exempel risk för kemikalieolyckor.

I landskapsplanen anvisas ett behov av en ekologisk förbindelse som berör planläggningsområdet. Bra är att förbindelsen har beaktats vid utarbetande av delgeneralplanen men det skulle också vara viktigt att klargöra vad som har legat till grund för valet av planlösning.

Österbottens förbund ser det som positivt att planlösningen möjliggör bevarandet av den kulturhistoriskt betydande vägsträckningen som berör planläggningsområdet.

Ingen separat trafikutredning upprättas för denna plan. Samverkande konsekvenser av de många pågående projekten i Kristinestad anses viktiga att klarlägga, men detta görs i samband med något annat planprojekt, till exempel detaljplanen för Björnö hamns förbindelsekorridor.

Det har inte varit klart vilken typ av industri som kan komma att etableras inom området i planens utkastskede, varför staden har velat hålla samtliga alternativ öppna. Bestämmelserna kommer att preciseras i takt med att planeringen fortskrider, och konsekvenserna bedöms utifrån det alternativ som medför de största konsekvenserna.

Planens beskrivning granskas till denna del.

Som ekologisk förbindelse genom området anvisas ett sammanhängande grönstråk i öst-västlig riktning. Som preliminära alternativ har två olika placeringar av förbindelsen undersökts. Den valda lösningen möjliggör bildandet av mer funktionella tomter eller en stor tomt och stödjer samtidigt bevarandet av den historiska vägdragningen bättre än det andra undersökta alternativet.

Planen medför att förhållandevis stora ytor kan exploateras. Eftersom allt byggande ger överskottsmassor är det orsak att anvisa områden för överskottsmassor i delgeneralplanen eller alternativt att i planbeskrivningen berätta var överskottsmassorna ska placeras ifall de inte placeras inom planläggningsområdet.	Det kommer inte att upprättas någon separat utredning eller planering om områdets markutjämning eller masshantering i samband med delgeneralplanen, utan uppgifterna preciseras vid detaljplaneringen av området. Området är stort och utgångspunkten och målsättningen är att markmassorna till stor del ska vara hanterbara och kunna utnyttjas direkt inom området.
---	--

3. Fingrid

Utlåtande (översättning, ursprungsspråk finska) Inom området finns Fingrids 110 kV kraftledningar Kristinestad–Metsälä och Kristinestad–Kärppiö tillsammans med EVP Alueverkko Oy:s 110 kV kraftledning. För dessa har en inskränkning i fastighetens nyttjanderätt inlösts för ett 90 meter brett ledningsområde. Ledningsområdet består av en 70 meter bred ledningsgata samt 10 meter breda kantzoner på vardera sidan om ledningsgatan. Byggnadsbegränsningsområdet omfattar hela kraftledningsområdet. För kraftledningen har i utkastet till delgeneralplanen anvisats som ”område avsett för ledning z=elledning”. Om man betraktar detta område exakt är det för smalt med hänsyn till ett 90 meter brett ledningsområde. Ni kan överväga om det vore mer lämpligt att i generalplanen anvisa kraftledningarna som linjer istället för som områdesdelar. I generalplanen kan varje kraftledning markeras som en egen linje (beroende på planens noggrannhet och syfte). Den linje som markerats för kraftledningen ska inte tolkas som exakt placering. Vi har för övrigt inga kommentarer till planutkastet, men de frågor som framkommit i våra tidigare utlåtanden och diskussioner ska beaktas även fortsättningsvis och vid detaljplaneringen. I detta utlåtande kan vi inte ta ställning till byggande eller tekniska lösningar. För byggande inom eller i närheten av Fingrids ledningsområde ska ett separat korsningsutlåtande begäras från Fingrid, även om planerna ändras eller förtydligas.	Bemötande Bredden på ledningsområdet granskas till planförslaget. Det är ändamålsenligt att anvisa ledningsområdet som områdesreservering. Ifall överföringsledningar behövs för aktörerna som etableras inom området är målsättningen att placera dem i anslutning till samma ledningslinje, vilket innebär att ledningslinjen skulle breddas ytterligare söder om den nuvarande sydligaste linjen. Antecknas för kännedom.
---	--

4. Österbottens räddningsverk

Utlåtande	Bemötande
1. Planebeteckningen är på stora delar av planområdet markerad som T/kem. Olycksriskerna som hänför sig till produktionsprocesser, farliga kemikalier, trafikmängder, transport av farliga kemikalier samt byggnadernas olycksrisker skall identifieras och förebyggas. Olycksrisker samt kemikaliers omfattning på området skall i planprocessen utredas och styras i ett så tidigt skede som möjligt. 2. Vid släckning av bränder med vatten eller andra släckmedel kan släckvatten som bildas innehålla olika typer av föroreningar och kemikalier i höga halter. Hanteringen av kontaminerat släckningsvatten ska som helhet planeras så att det inte obehindrat rinner ut i naturen eller okontrollerat till det kommunala dagvattensystemet. Skyldigheten till planeringen för hanteringen av kontaminerat släckvatten bör tas upp som en allmän planbestämmelse. (Räddningslagen 379/2011 14 §; Statsrådets förordning om säkerhetskraven vid industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier 77 §)	Säkerhetsaspekterna beaktas i planeringen av området. Planförslaget har uppgjorts utifrån att området skulle inrymma ett datacenter samt växthus och batterilager för elenergi, och på området söder om Lålbyvägen eventuellt även annan industri- och lagerverksamhet samt produktion av förnybar energi. Beteckningen T/kem kommer således inte längre att anvisas på området i planens förslagsskede. Dagvattenhanteringen har beaktats i planen på noggrannhetsnivån av generalplanen. Noggrannare allmänna bestämmelser bl.a. gällande släckningsvatten ges i samband med detaljplaneringen av området.
3. På området möjliggörs omfattande hantering och förvaring av farliga kemikalier. I planbeskrivningen omnämns bland annat väteproduktion. I planprocessen skall utredas risker med storolycka och tillhörande dominoeffekter mellan produktionsanläggningar som hanterar och upplagrar farliga kemikalier. Eventuella risker relaterade till dominoeffekter mellan produktionsanläggningar och risker för storolyckor skall utredas och förebyggas inom planen och tillhörande närområde. Tillräckliga avstånd mellan det i planen planerade T/kem-området till närliggande områden skall säkerställas. 4. Tillgång till släckningsvatten för räddningsverkets behov ska säkerställas. Vattentjänstverk ska, enligt lagen om vattentjänster och vattenverk som levererar vatten till dem, leverera släckvatten från vattenledningsnätet för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. (Räddningslagen 379/2011 30 §)	Säkerhetsavstånden granskas till nödvändiga delar. Behovet att säkerställa släckningsvatten antecknas för kännedom.

5. Västkustens miljöenhet

Utlåtande	Bemötande
Västkustens miljöenhet förordar planutkast för detaljplanen för Östra sidans industriområde med följande kommentarer: - Planbeteckningen T-Kem har inte använts för datacenter i andra kommuner utan oftast används T-1 med tillsatsen att datacenterbyggnader och byggnader för deras energiförsörjning får byggas i området (t.ex. https://www.rauma.fi/wp-content/uploads/2025/04/turvallisuusselvitys-arvio-datakeskuksen-kaavamerkinnasta-rauman-lakarinalueella.pdf). Eventuellt skulle området kunna delas upp och båda beteckningarna användas om även annan industri som vätgas- och batteriproduktion planeras. - Uppkomsten av eventuell spillvärme från verksamheten bör från början beaktas i placeringen så att den skulle kunna användas till exempel i samband med fjärrvärmeproduktionen nordväst om planområdet. - Verksamheten ska planeras så att det inte uppstår sanitära olägenheter i form av buller, vibrationer, rök, damm, lukt, ljus, strålning eller annat därmed jämförbart för de närboende. - Det är bra att planerade MY-området i ALT1 bildar en ekologisk korridor genom området och att luo-områdena lämnas obebyggda samt att ytvattenhanteringen från området planeras.	Det har inte varit klart vilken typ av industri som kan komma att etableras inom området i planens utkastskede, varför staden har velat hålla samtliga alternativ öppna. Bestämmelserna kommer att preciseras i takt med att planeringen fortskrider, och konsekvenserna bedöms utifrån det alternativ som medför de största konsekvenserna. Planförslaget har uppgjorts utifrån att området skulle inrymma ett datacenter. Beteckningen T/kem kommer således inte längre att anvisas på området i planens förslagsskede. Spillvärme som uppkommer i området har preliminärt tänkts nyttjas genom att mata det i fjärrvärmenätet. Dessutom är det möjligt att placera växthus som nyttjar spillvärme på området. Planerna preciseras i samband med detaljplaneringen av området. Hälso- och säkerhetsperspektiven och nödvändiga säkerhetsavstånd beaktas i planeringen och i bestämmelserna som styr detaljplaneringen. Antecknas för kännedom.

- I samband med fågelinventeringar bör eventuell förekomst av nattskärar i lu-områdena i de centrala delarna undersökas och förekomsten av sothäjar undersökas noggrant främst i de nordvästliga delarna. - Allmänt avloppsätverk bör expanderas in i området vid behov. - Byggandet i området bör göras successivt med början från någon del och byggnaderna kan med fördel placeras så att grönområden (som till exempel lu-områdena i de centrala delarna) bildas mellan byggnaderna för att skapa ekologiska korridorer och göra området mer trivsamt. El- och vägförbindelser innanför området bör även planeras så att de inte blir onödigt långa och passar in i terrängen. - Om verksamheten på pälsfarmen innanför planområdet upphör bör en ansökan om avslutning av miljötillståndet för verksamheten lämnas in till Västskustens miljöenhet. - Enskilda industri- eller datacenterhallar kanske måste inhägnas med staket men man bör undvika att inhägna större helheter eftersom det kan begränsa friluftsverksamhet och djurs rörelsemönster.	En noggrannare naturinventering av planområdet, inklusive artspecifika inventeringar, har utförts under sommaren 2025 och naturinventeringens rapport har färdigställts i augusti 2025 (Carina Rönn / Kvarnen Nature and Fishing Oy, 2025). Resultaten från naturinventeringen beaktas i uppgörandet av planförslaget. Antecknas för kännedom. Man eftersträvar att beakta planeringsanvisningarna i planens förslagsskede och vid detaljplaneringen av området. Verksamheten är avslutad, anvisningen antecknas för kännedom. Antecknas för kännedom.
--	---

6. Kristinestads tekniska nämnd

Utlåtande Området har goda vägtrafikförbindelsemöjligheter och vatten och avloppsledningsnätet finns direkt söder och väster om området. På området bör prioriteras sådan verksamhet som inte är i behov av hamn eller kylvatten från havet. En områdesreservering på i princip hela området är i kraft t.o.m. utgången av 2025. Behovet av att bevara Lålbyvägen inom industriområdet bör utredas ytterligare. Det motiveras med att "möjligheterna att använda den historiska rutten för att främja turism och rekreation ska uppmärksammas". Ifall området planeras som industriområde så låter denna motivering inte längre aktuell.	Bemötande Havet ligger ganska långt borta från planläggningsområdet, industrin som etableras inom området kommer sannolikt att ta det vatten den behöver från vattenledningsnätet Lålbyvägen är anvisad som historisk vägsträckning i landskapsplanen, vars bevarande baserar sig på identifierade kulturmiljövärden.
--	---

Dagvattenutloppens flödesmängd från industriområdet kommer att öka, eftersom stora delar av områdets skogsområde eventuellt kommer bebyggas. Det finns anvisade fördröjningsbassänger i planen men flödet kommer att öka i de befintliga dikesutloppen. Kapaciteten för nuvarande dikesutlopp bör klarläggas så att inte dikessammanslutningarna påförs extra utgifter och olägenheter i samband med planering av nytt industriområde.	I planen anvisar dikesanslutningar som ska bevaras. Det är möjligt att ändra på dikenans linjedragningar, men det går inte att förhindra att dagvattnet rinner genom området. Dagvattnet på tomterna förutsätts att hanteras på varje enskilt tomtområde, så strömningen i befintliga diken på området ökar endast till den del som staden själv inte kan hantera dagvatten på ifrågavarande områden från gatorna eller andra allmänna områden.
---	---

7. Caruna

Utlåtande <u>Nuvarande elnät</u> Inom planområdet finns Caruna Oy:s elnät. I närheten av planområdet, på cirka en kilometers avstånd, finns dessutom Carunas 110/20 kV transformatorstation i Lålby. <u>Konsekvenser för eldistributionen</u> Planområdet är beläget inom Carunas distributionsnäts ansvarsområde. Aktörerna som etablerar sig inom området bör i god tid före elbehovets början kontakta Caruna för att komma överens om nödvändiga elanslutningar, så att tillräcklig tid ges för att ordna överföringskapacitet till området. <u>Övriga anmärkningar</u> Om planändringen medför behov av att flytta Carunas elnät eller transformatorer, utförs flyttningarna av Caruna och kostnaderna för flytten bärs av beställaren. Flyttning av elnätskomponenter förutsätter att nya permanenta placeringar ordnas för dessa.	Bemötande Elnätet på området beaktas med vederbörande beteckningar. För resterande delar antecknas utlåtandet med bilagor för kännedom.
---	---

8. EPV Alueverkko

Utlåtande	Bemötande
Delgeneralplaneutkastet ligger på EPV Alueverkko Oy Kristinestads Metsälä Eteläinen 110 kV (sutu 2504) kraftledningens stolpavstånd P34 P46. Verksamhet som sker på kraftledningsområdet eller i dess närhet får inte vara i strid med elsäkerheten och verksamheten får inte orsaka fara för ledningens användning eller skick. Granskningen har utförts enligt kraven som gäller på närområdet till kraftledningens ledområde. På basis av granskningen är planutkastet möjligt, under förutsättning att följande synpunkter och krav beaktas: <u>Delgeneralplanens läge i förhållande till Kristinestad Metsälä Södra 110 kV kraftledning</u> För Kristinestad Metsälä Eteläinen 110 kV kraftledning har en inskränkning i nyttjanderätten inlösts för ledningsområdet. Ledningsområdets bredd består av en 25 meter bred ledningsgata samt en 10 meter bred kantzon på vardera sidan. Den inlösta nyttjanderätten begränsar ägarens rättigheter på följande sätt: 1. Mellan kraftledningsstolparnas konstruktioner och närmare än 3 meter utanför dessa får inga byggnader eller anläggningar uppföras, med undantag av vanliga stängsel, 2. stängsel får inte fästas i stolparna, 3. diken eller andra utgrävningar får inte utföras och väg rätt får inte grundas närmare än tre (3) meter från stolparnas konstruktioner, avståndet beräknat från dikets eller utgrävningens stabila kant 4. inom ledningsområdet som helhet, vars bredd är 30 meter, får man inte utan särskilt tillstånd odla träd eller uppföra byggnader eller andra konstruktioner eller anordningar som överstiger 2 meters höjd, med undantag av vanliga stängsel. 5. På skogsmark inom de 10 meter breda så kallade kantzonerna på vardera sidan om ledningsgatan får träd vid kanten av ledningsgatan vara högst 10 meter höga. På övriga delar av kantzonen får träd vara högst så mycket högre än 10 meter som deras avstånd från ledningsgatan kant är, 6. på ledningsgatan eller i dess närhet får ingen verksamhet bedrivas som kan innebära fara för ledningens användning eller skick.	Uppgifterna och begränsningarna för användningsrätten av EPV Alueverkko Oy:s kraftlednings och dess ledningsområde antecknas för kännedom. Som ovan: uppgifterna och begränsningarna för användningsrätten av EPV Alueverkko Oy:s kraftlednings och dess ledningsområde antecknas för kännedom.

Inlösningslovets byggnadsgräns går vid 25 meters avstånd mätt från ledningens mitt

EPV Alueverkko Oy konstateras, att planbeteckningen T/kem borde tas bort på den del av området, som är reserverat för placeringen av kraftledningarna. På kraftledningarnas ledningsområde kan inte placeras en anläggning där det produceras eller där det lagras farligt klassade kemikalier. En sådan placering är inte i linje med säkerhetskraven och tekniska randvillkoren för ledningsområdet.

Ledning av dagvatten till kraftledningarnas ledningsområde är inte tillåtet. Dessutom får inte markytans höjdnivå ändras på ledningsområdet. Dessa begränsningar baserar sig på elsäkerhetsbestämmelser och är nödvändiga för att säkerställa en säker användning och underhåll av kraftledningarna. Man bör kunna gå till fots och med motorfordon under kraftledningarna samt utföra nödvändiga underhållsarbeten vid kraftledningens stolpar.

Om fasta konstruktioner planeras att placeras inom ledningsområdet ska alltid ett separat utlåtande begäras av kraftledningens ägare innan genomförandet. Detta krav gäller även parkeringsområden och andra motsvarande konstruktioner. Alla genomföranden ska utföras i enlighet med de lagar och planeringspraxis som gäller i Finland.

Kraftledningens jordningar

Kraftledningsstolparna jordas i den omkringliggande marken med kopparledare. Kopparledarna placeras fallvis vid utkanten av kraftledningens ledningsgata. Placeringsdata för jordningarna vid ovan nämnda kraftledningsstolpe baserar sig på äldre jordningsprotokoll. Närmare protokoll tillhandahålls av EPV Alueverkko Oy på separat begäran.

Man avser inte att bygga på ledningsområdet. Ledningsområdet ändras till M-område.

Det förutsätts att dagvattnet hanteras på fastigheten, de får inte ledas från tomterna till t.ex. gatu- och ledningsområden. I dagvattenplanen finns det även anvisat diken, som skall bevaras på området, även om linjedragningarna kan justeras till viss del.

Då ledningsområdet ändras till M-område är det längre inte möjligt att placera parkeringsområden eller liknande konstruktioner på det.

Antecknas för kännedom.

<u>Arbete inom ledningsområdet</u> Vid arbete inom ledningsgatan eller i närheten av spänningsförande ledare ska följande allmänna begränsningar och krav beaktas: • Sprängningsarbeten får inte utföras inom kraftledningens ledningsområde. • Arbetsområdet för maskin, bil eller lastningsanordning, inklusive lasten, får inte sträcka sig närmare än 3 m vertikalt från 110 kV kraftlednings ledare när arbetsområdet horisontellt är beläget närmare än 5 m från strömledarna. • Vid grävning eller uppläggning på ledningsgatan ska beaktas att det inte är tillåtet att köra med maskin eller bil inom stolpområdet. Stolpområdet sträcker sig 3 m från de ovanjordiska stolpkonstruktionerna, inklusive stag och deras delar, där det inte heller är tillåtet att utföra grävning, uppläggning och dylikt. Om uppläggning sker i närheten av stolpområdet får massorna inte rasa in på stolpområdet. • Vid gräsarbeten ska dessutom beaktas att kopparjordelektroder har placerats i ledningsgatan på ett djup av ca 70-100 cm. Om jordningarna skadas ska detta anmälas till EPV Alueverkko Oy. • Innan arbetena påbörjas ska kontakt tas med EPV Alueverkko för att komma överens om nödvändiga åtgärder. • Allt arbete inom ledningsområdet sker på eget ansvar.	Antecknas för kännedom.
---	--------------------------------

9. Sydbottens Natur och Miljö r.f.

Åsikt Naturinventeringar som tidigare gjorts ska användas som utgångsuppgifter och naturvärdena beaktas. I Byholm, Patrik 1994: Inventering av Kristinestads gamla skogar ingår gammelskogen Västerängen N. Förhandsutredning för naturinventering / kartgransking av möjliga naturvärdespotential som uppgjorts av Ramboll 15.11.2024 bör vara tillgänglig för allmänheten i sin helhet.	Bemötande En noggrannare naturinventering av planområdet, inklusive artspecifika inventeringar, har utförts under sommaren 2025 och naturinventeringens rapport har färdigställts i augusti 2025 (Carina Rönn / Kvarken Nature and Fishing Oy, 2025). Resultaten från naturinventeringen beaktas i uppgörandet av planförslaget. Inventeringen sätts fram offentligt som bakgrundsutredning till planen.
---	---

Utlåtande av Museiverket ska begäras om, det kan behövas kartläggning av fornminnen på området.

Utlåtande av Forststyrelsen ska begäras om, eftersom de förvaltar Natura 2000 områdena Tegelbruksbacken och Norrfjärdens skogar som ligger alldeles i närheten på västra sidan av planeutkastområdet. Även de närliggande naturskyddsområdena ska beaktas. Natura-områdena är viktiga rekreationsområden, genom vilka en väl använd naturstig går. Rekreationsområden finns även söder om planutkastområdet.

Det finns behov för att göra upp bullermodellering eftersom det finns känsliga objekt som störs av buller i omgivningen, sjukhus- och skolområde, bostättnings- och rekreations- och naturskyddsområden.

Österbottens museum fungerar som museimyndighet på området, förordnat av Museiverket. Ett utlåtande har begärts av museet, men de har inte gett något utlåtande i utkastskedet.

Ett utlåtande har begärts av Forststyrelsen, men de har inte gett något utlåtande i utkastskedet. (Natura-områdena ligger utanför planområdet, som det nämns om i responsen).

Behovet av en bullermodellering har utvärderats, men man har kommit till den slutsatsen, att det inte finns behov för det. Mellan industriområdet och sjukhusområdet förblir ett område obebyggt, som till sin del skyddar sjukhus- och bostadsområdet från eventuella buller- eller andra olägenheter från industriområdet. Mellan industriområdet och sjukhuset går dock en i landskapsplanen anvisad förbindelsebehov för tågtrafik. Tågtrafikförbindelsen kan orsaka nya miljöolägenheter ifall den förverkligas.

Det framgår av planebeskrivningen att staden har som målsättning att "skapa förutsättningar för detaljplanering av området, vilket möjliggör genomförandet av stadens projekt inom den gröna omställningen. (Enligt uppgifter som offentliggjorts våren 2025 kan ett datacenter eventuellt etableras på området, men syftet med generalplaneringen är också att möjliggöra etablering av t.ex. väte-, batteri- och annan industri. Dessutom önskas planen möjliggöra småskalig kärnkraftsproduktion och annan energiproduktion.) "

Det framgår att det kan placeras en mindre solpanelanläggning på planutkastområdet.

Enligt planebeskrivningen finns det redan någon potentiell projektaktör vilken har som mål att få en omfattande tomt på området och som önskar en förbindelse både norrut och söderut men ingen genomgångstrafik.

Man har undersökt två alternativa utkast till plan alternativ 1 (ALT 1) och alternativ 2 (ALT 2)

I det här skedet anser vi att det är svårt att ta ställning till vilket alternativ är bättre, eftersom det inte finns naturkartläggnings- o.a. resultat av utredningar tillgängliga.

Avgörande är även, att det finns tillräckligt uppgifter över vilken slags industri- energiproduktions- och lagerverksamhet, som sist och slutligen aktualiseras på området.

Det verkar som om staden reserverar området för den värsta möjliga belastaren av omgivningen med beteckningen T/kem, på basen av vilken sedan kan godkännas nästan "vad som helst" på området.

Man fortsatte med ALT 1. En stor del består av två T/kem områden. Mellan dem finns MY -området där även den ekologiska förbindelsekorridoren (i enlighet med landskapsplanen) går längs den gamla Lålbyvägen. En gatuförbindelse till T/kem-området går igenom den och över gång- och cykelleden längs den gamla Lålbyvägen.

I ALT 2 borde man utreda närmare om man skulle ha utmärkt Luo området genom T/kem skulle ha utmärkts med MY i stället för den riktgivande luo- beteckningen.

Vi anser att de båda alternativa utkasten borde sammanföras till ett Alternativ 3 där det till ALT 1 sätts ett MY -område som sammanfaller med luo-områdesleden över hållmarksskogarna i ALT 2. I ALT 1 skulle luo-områdena bli helt isolerade inne i T/kem-området. T/kem-området kommer högst sannolikt att förses med högt staket och isolerat från omgivningen för olika organismer som inte är försedd med vingar eller frön som sprids med vingen.

Det har inte varit klart vilken typ av industri som kan komma att etableras inom området i planens utkastskede, varför staden har velat hålla samtliga alternativ öppna. Bestämmelserna kommer att preciseras i takt med att planeringen fortskrider, och konsekvenserna bedöms utifrån det alternativ som medför de största konsekvenserna.

Planförslaget har uppgjorts utifrån att området skulle inrymma ett datacenter samt växthus och batterilager för elenergi, och på området söder om Lålbyvägen eventuellt även annan industri- och lagerverksamhet samt produktion av förnybar energi. Beteckningen T/kem kommer således inte längre att anvisas på området i planens förslagsskede.

Områdena med bergstopparna ändras till MY-områden och sammanfogas med varann och andra grönområden i västra kanten av området för att säkerställa ekologiska förbindelser och undvika isolering av organismer.

Vi undertecknande föreningar har undertecknat ett tvåpartsavtal med staden Kristinestad om inrättande av naturskyddsområden enligt naturvårdslagen. Ett av naturskyddsområdena enligt avtalet finns i planutkastområdets nordöstra del, den s.k. Västerängen N gammelskogen. Eftersom det är meningen, att ett naturskyddsområde inrättas måste ifråga varande området föras med SL beteckningen och med ändamålsenlig planbestämmelse "Befintligt naturskyddsområde eller område på vilken avses att inrättas naturskyddsområde enligt naturvårdslagen".	Det finns inte ännu något officiellt beslut om skyddsområdet och dess avgränsning, så området anvisas med MY-beteckning i generalplanen. I samband med områdets detaljplanering granskas en eventuell SL-beteckning.
--	---

10. Privatperson

Åsikt (översättning, ursprungsspråk finska) Norr om planläggningsområdet finns det fastigheter, som man måste köra till genom en fastighet som staden äger. Detta måste beaktas i planläggningen så att det finns tillgång till fastigheterna även i fortsättningen.	Bemötande Vid uppgörandet av planen säkerställs tillgång till fastigheterna På generalplanenivå anvisas på plankartan endast matargatorna på området, inte mindre tomtgator eller dylika anslutningar. Även om gatan som leder till tomten inte skulle synas på kartan, betyder det inte att förbindelsen inte skulle finnas.
---	---

Respons och bemötanden i PDB-skedet, 5.5.2025

Respons som inlämnats på program för deltagande och bedömning som var framlagt under anhängigörandet 10.10-11.11.2024 samt planläggarens bemötanden till den.

11. Österbottens museum

Utlåtande	Bemötanden
Museet har i detta skede inget att tillägga till eller anmärka på PDB:n, utan inväntar resultatet de utlovade kulturmiljöutredningarna som kommer att utföras sommaren 2025.	Antecknas för kännedom. Området är sedan tidigare obebyggt bortsett från pälsfarmen som avslutat sin verksamhet, el-linjen och Lålbyvägen. Lålbyvägen är en historisk vägsträckning, men utöver den finns det inga kända kulturmiljövärden och det finns inget behov av att utreda dem närmare. Ingen separat kulturmiljöinventering uppgörs i samband med planläggningen.

12. NTM-centralen i Södra Österbotten

Utlåtande (översättning, ursprungsspråk finska) Projektet kan anses vara betydande till sina konsekvenser och som enskilda utredningsbehov kan i detta skede främst följande framföras: • Naturinventering • Dagvattenutredning • Bedömning av landskapsvärden som separat utredning eller som del av planbeskrivningen • Trafikutredning, där trafikmängderna, deras riktningar, konsekvenserna för trafiksäkerheten och smidigheten, utvecklingsbehoven av trafikförbindelser samt främjande av hållbara färdsätt bör beaktas. • Utredning om sociala konsekvenser, där konsekvenserna av planen och anhängiga planer för omfattande industriprojekt i Kristinestad bör bedömas för bland annat invånarstruktur, sysselsättning och tillgång till arbetskraft samt behov för kompletteringsbyggande gällande bostadsbyggnation. I utredningen bör även bedömas tillgången till och tillräckligheten av närrekreationsområden, ifall alla industriprojekt genomförs i den omfattning som presenteras och deras sysselsättningsbehov tillgodoses huvudsakligen lokalt. På norra industriområdet och området för Kristinestads östra delgeneralplan finns objekt med betydande naturvärden, och i samband med planprojektet vore det ändamålsenligt att bedöma möjligheterna till kompensation av naturvärdena, antingen inom de anhängiga planområdena eller på andra lämpliga områden.	Bemötande Naturinventering och dagvattenutredning uppgörs enligt förslag. Naturinventeringen koncentrerar sig till terrängsäsongen 2025 och färdigställs således först till planprojektets förslagsskede. Området består av skog, där det inte finns några vida öppna områden. Det finns inga kulturlandskaps eller andra landskapsvärden på området. En separat landskapsutredning anses inte nödvändig att uppgöras. Beskrivning av utgångsläget för trafiken och planens konsekvensbedömning presenteras i planbeskrivningen. En bedömning av projektets sociala konsekvenser uppgörs även i planbeskrivningen. Kompensationen har utretts i samband med andra projekt inom staden. Kompensationsmöjligheterna kan diskuteras i samband med dem, då naturvärdena i området utretts närmare.
---	--

13. Österbottens förbund

Utlåtande Planläggningsområdet ligger inom området för Österbottens landskapsplan 2040 som trädde i kraft 11.9.2020. Som bäst pågår utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 där energiförsörjning och stenmaterialförsörjning är de teman som i första hand uppdateras. Målsättningen är att landskapsfullmäktige godkänner landskapsplanen i slutet av år 2024. Då Österbottens landskapsplan 2050 träder i kraft ersätter den Österbottens landskapsplan 2040.	Bemötande Antecknas för kännedom
---	---

Både Österbottens landskapsplan 2040 och förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 redogörs i programmet för deltagande och bedömning. Men i beskrivningen av Österbottens landskapsplan 2050 saknas utvecklingsprincipbeteckningen för Sydösterbottens utvecklingszon. Utöver de beteckningar som berör planläggningsområdet ska också landskapsplanens allmänna planeringsbestämmelser och -rekommendationer beaktas vid utarbetandet av delgeneralplanen. Med tanke på att delgeneralplanprocessen pågår parallellt med utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 är det viktigt att notera eventuella ändringar i landskapsplanens planbeteckningar och planeringsbestämmelser som berör planläggningsområdet. Till planläggningsområdet anvisas inte någon beteckning för arbetsplatser eller industri i Österbottens landskapsplan 2040 eller i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 och behovet att anvisa industriområdet i Österbottens landskapsplan 2050 har inte heller lyfts fram i stadens utlåtande eller anmärkning om planförslaget. I landskapsplanen anvisas områden för arbetsplatser och industri med minst 100 arbetsplatser. I Österbottens landskapsplan 2040 och förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas ett behov av ekologisk förbindelse, som berör delgeneralplanens område. De ekologiska förbindelserna anvisas med en egenskapsbeteckning och enligt planeringsbestämmelsen bör markanvändning och åtgärder i området planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas. Dessa korridorer ska beaktas som helheter och i den mer detaljerade planeringen bör det tydligt beskrivas hur förbindelserna har beaktats och anpassats till övrig områdesanvändning. I delgeneralplanens södra del finns en kulturhistorisk betydande vägsträckning (Strandvägen), vars landskapsmässiga och kulturhistoriska värden bör beaktas vid utarbetande av delgeneralplanen.	Den saknade beskrivningen för Sydösterbottens utvecklingsprincipbeteckning skall tilläggas. Antecknas för kännedom. Behovet av ekologisk förbindelse beaktas i uppgörandet av delgeneralplanen. Den historiska vägsträckningen beaktas i uppgörandet av generalplanen.
--	--

14. TUKES

Utlåtande (översättning, ursprungsspråk finska) Det finns inga hinder för planändringen på basen av utredningarna som finns till hands. Tukes rekommenderar att på tomten där man planerar att placera en omfattande kemikalieanläggning, anvisa planbestämmelsen T/kem eller att nämna i planbestämmelserna om planens lämplighet för kemikalieanläggning. Tukes bedömer i sin tillståndsbehandling förutsättningarna för att placera anläggningen med beaktande av följderna av eventuella olyckor och deras utsträckning utanför anläggningsområdet. Tukes påminner om de riksomfattande målen för områdesanvändningen (VATpäättö14.12.2017_FI.pdf (ymparisto.fi)), som också innehåller också mål som gäller områdesanvändningen för verksamheter/anläggningar med risk för olyckor. De riksomfattande målen för områdesanvändningen är en del av det planeringssystem för områdesanvändning som avses i markanvändnings- och bygglagen. Målen för placering av objekt med risk för olyckor är följande: • Ett tillräckligt stort avstånd lämnas mellan verksamheter som orsakar skadliga hälsoeffekter eller olycksrisker och verksamheter som är känsliga för effekterna eller också hanteras riskerna på annat sätt. • Anläggningar som orsakar fara för storolyckor, transportruter för farliga ämnen och de kemikaliebangårdar som betjänar dessa placeras på ett betryggande avstånd från bostadsområden, områden avsedda för allmänheten och områden med en känslig natur.	Bemötande Antecknas för kännedom.
--	--

15. Fingrid

Utlåtande (översättning, ursprungsspråk finska) Planen förutsätter samordning med Fingrids verksamhet. I program för deltagande och bedömning fanns väldigt lite information om delgeneralplanens mål och innehåll. Utan tilläggsinformation kan vi inte ta mer detaljerad ställning till planeringen, varför detta utlåtande är på allmänt plan. Fingrid och staden kommer dock att gå igenom planera i ett separat arbetsmöte den 18.11.2024. Fingrid svarar på Kristinestads målsättningar genom att utveckla elnätet i området så att man möjliggör stora industriella projekt. Målet är att hitta gemensamma lösningar som möjliggör en smidig genomförande av projekten. Möjligheten att genomföra projekten måste även säkras genom planläggning.	Bemötande Antecknas för kännedom.
---	--

16. Österbottens räddningsverk

Utlåtande	Bemötande
1. I programmet för deltagande och bedömning framkommer under rubriken "Definition och mål för planeringen", att företag inom den gröna omställningen kan etablera sig på området. Det är oklart vilken typ av verksamhet som planeras på området samt hur omfattande den eventuella kemikaliehanteringen blir. Olycksriskerna som hänför sig till produktionsprocesser, farliga kemikalier, trafikmängder, transport av farliga kemikalier samt byggnadernas olycksrisker skall identifieras och förebyggas. Olycksrisker samt kemikaliernas omfattning på området skall i planprocessen utredas och styras i ett så tidigt skede som möjligt. 2. Vid släckning av bränder med vatten eller andra släckmedel kan släckvatten som bildas innehålla olika typer av föroreningar och kemikalier i höga halter. Hanteringen av kontaminerat släckningsvatten ska som helhet planeras så att det inte obehindrat rinner ut i naturen eller okontrollerat till det kommunala dagvattenssystemet. Skyldigheten till planeringen för hanteringen av kontaminerat släckvatten bör tas upp som en allmän planbestämelse. 3. Eftersom begreppet "företag inom den gröna omställningen kan etablera sig på området" är oklart, så anser räddningsverket att det så tidigt som möjligt i planprocessen skall utredas risker med storolycka och tillhörande dominoeffekter mellan produktionsanläggningar som hanterar och upplagrar farliga kemikalier. Eventuella risker relaterade till dominoeffekter mellan produktionsanläggningar och risker för storolyckor skall utredas och förebyggas inom planen och tillhörande närområde.	Säkerhetsaspekterna beaktas i planeringen av området enligt förslag.

17. Trafikledsverket

Utlåtande (översättning, ursprungsspråk finska)	Bemötande
I förslaget till Österbottens landskapsplan 2050, som varit till påseende under år 2024, har behov av spårtrafikförbindelse anvisats inom planeringsområdet. Reserveringen som föreslagits i landskapsplanen bör i mån av möjlighet beaktas i den mer detaljerade planeringen, så att inga hinder uppstår för det behov av förbindelse som anges i landskapsplanen. Trafikledsverket har inga pågående utredningar eller planer gällande detta förbindelsebehov i landskapsplanen. Det är det ansvariga landskapsförbundet som närmare tar ställning till denna beteckning och dess beaktande i den mer detaljerade planeringen.	Förslaget till landskapsplan 2050 beaktas i uppgörandet av generalplanen. Den nämnda tågtrafikförbindelsen har antagits ligga utanför planområdet, men frågan kommer att utredas närmare i förslagsskedet om det visar sig att den ändå skulle ligga i planområdet.

18. Västkustens miljöenhet

Utlåtande	Bemötande
Planområdet är ett stort enhetligt område (265 ha) och hela arealen bör inte planerats till ett enda industriområde utan även jord- och skogsbruksdominerade områden bör planeras så att det bildas en ekologisk korridor in mot staden. Tillräckliga skyddszoner och rekreationsskogar i närheten av befintlig bebyggelse (och sjukhus) bör även beaktas i planen. Eventuellt skulle även nya områden med bosättning till exempel i nordväst kunna inkluderas, eftersom mer bostadsområden kommer att behövas om alla industriprojekt förverkligas. Värdefulla områden med utsikt till exempel söderlutande områden borde reserveras för bosättning och industri planeras på mindre värdefulla områden. Verksamheten ska planeras så att det inte uppstår sanitära olägenheter i form av buller, vibrationer, rök, damm, lukt, ljus, strålning eller annat därmed jämförbart för de närboende. Staden har från tidigare planerat flera mindre industriområden som bara delvis utbyggt och nu planeras större industriområden vid båda infarterna till staden och intill Björnö hamn. Dessa områden omringar stadskärnan och det finns en risk att de i framtiden kan begränsa placering av ny bosättning, rekreationsmöjligheter och annan planering. Man borde sträva till att samla all industriverksamhet på ett område och inte sprida ut dessa områden för nära bebyggelse. Tillräckliga naturinventeringar ska utföras inom planområdet och beaktats i planeringen. Den nordvästra delen av området består av låglänta lermarker medan största delen av planområdet består av högre karga områden och hur/vart dränering från planerade industriområden leds bör planeras noggrant. Området angränsar till kraftledningar i norr och Lappfjärdsvägen i söder men hur eventuell annan infrastruktur som till exempel gasledningar och transporter till hamnen ordnas bör beaktas i planeringen.	Behov av ekologisk förbindelse beaktas. Avsikten är inte att placera boende på området. Naturinventeringar uppgörs och resultaten från dem beaktas i planeringen av området enligt förslag. Dagvattenhanteringen och dräneringen på området styrs enligt rekommendationerna från en separat dagvattenhantering som uppgörs.

19. Sydbottens Natur och Miljö r.f.

Åsikt	Bemötande
De båda språkliga versionerna bör överensstämma med varandra. Den sista meningen i kapitel 2 stryks, det är avsikten med planeförfarandet att detta utreds som med all planerad verksamhet som kan ha olika slag av konsekvenser. Kapitel 5, rätta Snoms namn till Sydbottens Natur och Miljö r.f.; Kapitel 8. Det har kopierats in gammal text i den svenska versionen som inte gäller den här aktuella planen. Kapitel 9. Fel översättning ...används ofta utförda utredningar...ska vara enligt den finska versionen ...används tidigare utförda utredningar...	PDB:n uppdateras enligt förslag.